

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 crețieri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

WEKERLE

MAGHIARISAREA.

După-cum rezultă din textul, publicat la alt loc al nrului acesta, al discursului dela Baia-mare al ministrului-president, d-sa a „demonstrat“, că sînt neîntemeiate toate gravaminele și reclamațiunile Românilor.

Prin urmare nemotivată este și mișcarea românească, care după dl Wekerle nici nu-și are obârșia în stările de lucruri interne, ci a fost importată din afară.

Această importățiune îl supără pe prim-ministrul cu deosebire și nu mai puțin obiceiul rău al Românilor de a ponegri maghiarimea înaintea străinătății culte.

Când colo nevinovații de Maghiari, sau mai bine zis guvernul, care este expresiunea lor, nu știrbește pe nimeni în drepturile și libertățile sale, ci numai se străduiesc a oferi fiecăruia cetățean, spre binele cetățeanului se înțelege, privilegiul de a învăța limba statului.

Încolo de maghiarisare nici vorbă, și prim-ministrul cu emfază provoacă pe credincioșii sei din Baia-mare, să-și arete, dacă pot, un Român maghiarizat cu forța?

Cu alte cuvinte ministrul-president află de bine a nega, că guvernul ar fi avînd tendențe maghiarisătoare și că spre de-naționalizarea nemaghiarilor ar fi îndreptată întreaga politică sa.

Și dl Wekerle crede, că îndreptățirea negăjiunii sale este dovedită prin frasa eufemistă, că nu se face altceva, decât „se dă privilegiu fiecăruia cetățean, ca să învețe limba statului“!

E caracteristică pentru întreaga politică maghiară această ne mai pomenită sfruntare a adevărului. Cu aceeași îndreptățire poate zice cartofarul, care joacă cu cărți măsute, că el nu înșală, ci numai „își corege norocul“.

Ear' ceea-ce ne miră este, că dl Wekerle, dela înălțimea poziției sale, nu se sfiște a debita asemenea eufemisme, astăzi când starea adevărată a lucrurilor este cunoscută în toată lumea!

Nu se maghiarisează așadar' cu forța? Nu, în felul acela, că nemaghiarii să fie așternuți pe bancă și siliiți sub influența alunului ca să se contopească în „marea națiune“. Nu susținem nici noi, că singuratici indivizi ar fi fost maghiarizați prin mijloace directe de forță. Acest lucru este din fire imposibil, căci dacă posibil ar fi, nu ne îndoiim că s'ar fi aflat apostoli zeloși ai „ideii de stat“, care ar fi încercat și această procedură.

Dar' pentru aceea poate zice un om serios, că politica de stat a Ungariei nu este îndreptată spre de-naționalizarea nemaghiarilor? Poate cineva susține, că toată activitatea parlamentului, a guvernului, a administrației și justiției, ba chiar și a societății maghiare nu ar avea de scop numai și numai contopirea nemaghiarilor în „națiunea unitară maghiară“?

Ear' aceasta nu se intenționează numai pe calea naturală a asimilării nesimțite, care ar fi de iertat, deși și contra ei am avut dreptul să ne apărăm, ci de-a dreptul, prin măsuri pozitive de toată violența, prin legi, ordonanțe ministeriale, prin întreaga atitudine organelor statului, prin reuniuni etc.

Ce noimă ar avea altcum legea despre octroarea limbii maghiare în toate școalele din țeară și instituțiunea ienierescă a kisdédv-urilor? Ce rost ar avea introducerea, contrară legii, a limbii maghiare în întreaga administrație și justiția, până și în administrația comunelor, în care nici un Maghiar nu se găsește?

Ce scopuri urmărește guvernul prin schingiuirea învățătorilor nemaghiari, asupra cărora 'și-a slobozit fanaticii sei inspectori școlari, care numai de propagarea limbii maghiare au grije? Ce scop au legile mai recente despre ajutoarele de stat ale școalelor sărace, despre pensionarea învățătorilor, despre colonizare etc.?

Ce intenție vedește premiarea demoralizatoare a învățătorilor nemaghiari numai pentru progres în limba maghiară, închiderea sub pretexte de nimic a școalelor confesionale și înființarea de școale maghiare de stat în ținuturi curat nemaghiare?

Pentru-ce se închide hermetice granița pentru toate produsele literare din România, pentru-ce nu ni-se permite să ne înființăm institute de cultură nici chiar pe banii noștri, pe când în interesul culturii maghiare se subvenționează de către stat până și actorii maghiari vagabunzi, care mișunează prin orașele noastre?

Pentru-ce ni-se opresc dela folosința în școale toate cărțile didactice

care nu sînt făcute pe calapodul „ideii de stat“? Pentru-ce nici la gări nu mai căpătăm bilet de drum, dacă nu ne adresăm ungurește către funcționarii îngâmfăți?

Ce scop au „Kultur-egylet-urile“ și „Kisdédv-urile“ care maghiarisează până și numele seculare ale satelor și munților noștri?

Am pute să continuăm la infinit pomelnicul acestor măsuri de maghiarisare cu forța, căci întreaga viața publică și socială a Ungariei din ele consistă.

Și în fața lor dl Wekerle are topeul să susțină, că în Ungaria nu se maghiarisează cu forța? Nu ne supărăm însă, ci mai virtos ne bucurăm de îndrăzneala d-sale. Ea dovedește numai atîta, că 'i-e rușine să mărturisască adevărul, care constă în imoralitate și o nedreptate periculoasă pentru politica maghiară.

Tot atât de „solidă“ este și argumentațiunea dlui Wekerle, că mișcarea română este importată din afară — bine înțeles din România și că noi calumniăm Ungaria înaintea străinătății culte.

Dacă frații noștri, îngrijați de pericolul național ce ne amenință, și prin aceasta îi amenință și pe ei, și revoltați de prigonirile neumane ce îndurăm, își ridică glasul ca să ne arete simpatia lor și să ne ofere spriginul ce ni-l pot da, atunci mișcarea noastră, despre care însuși dl Wekerle recunoaște că este veche, este deodată importată din afară?

Și dacă, neaflînd dreptate în țeară, aducem plîngerile noastre la cunoștința străinătății, precum au făcut și Maghiarii, cu mult mai stăruitor decât noi, când: erau asupriți de absolutismul austriac, atunci calumniăm?

În adevăr, dacă puterea actualilor noștri stăpînitori numai cu asemenea argumente se poate susține, atunci ea este un colos de fer cu picioare de lut, ce în curînd se va prăbuși, la cea dintîi ciocnire cu adevărul.

Sășii despre întemnițarea osândiților noștri. În primul seu de ieri „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ vorbind despre întemnițarea osândiților noștri scrie:

„E mare rătăcire a crede, că poporul ar afirma de anumiți amăgitori și agitatori.

„Cine sînt aceia? Sentența curții cu jurați din Cluj nu lasă nimic de dorit în ce privește exactitatea răspunsului relativ la Români. Temnițele de stat 'și-au deschis carcerele pentru persoane afară de ori-ce îndoială identificate, și acum timp de luni și ani de zile vor re-una în ele poșii sficioși și suspinele

grele sau loviturile mănoase de picior și scrișurile din dinți ale acelor. Ne temem însă, că ideile lor nu vor rămînde închise în dosul lăcătelor și încuietorilor, ci-și vor reafila drumul înapoi la popor, de care aveau să fie despărțiți prin zidurile închisorii pentru agitațiunile lor seducătoare. Aceștia însă sînt numai câțiva ultraști, dintre cei mai neîmpăcați și aroganți. Toți fac însă parte din inteligență și, judecînd după anumite semne, se poate concluda, că elementele culte ale poporului român sînt pătrunse de aceleași sentimente ca și ei.

Doi morți. Dl Gabriel Manu ni-a trimis cu data Dej, 3 August 1894 o „rectificare“ (!) la cele-ce s'au scris asupra faptelor sale din incidentul călătoriei lui Hieronymi.

Pentru gaudiul publicului ce-l cunoaște cităm începutul scrisorii: „Idea sublimă și scopul sfînt ce-l poartă în fruntea sa „Tribuna“ pentru revendicarea drepturilor politice-naționale a poporului etc.“

Regretăm, că, judecînd din tocmai acest punct de vedere, nu ne ținem obligați a oferi dlui Manu ospitalitatea ziarului nostru, care nu permite să se apropie de el decât celor-ce au scris „în frunte“: sinceritatea și onestitatea convingerilor naționale.

În aceeași categorie de oameni trebuie să punem și pe dl Cosma Párthén, care „rectifică“ (!) și el informațiile noastre relative la cele petrecute în Seliște cu privilegiul constituirii despărțimentului Asociațiunii transilvane.

Nu noi vom fi naivii care vom crede, că lupul în pele de oaie a devenit oaie. Corespundentul nostru totdeauna sigur și adevărat ni-a scris și de astă-dată numai purul adevăr.

Și noi trecem înainte peste cei — morți.

Cine are ochi — să vadă. „Vaterland“ dela 6 August n. caracterizează discursul dela Baia-mare al lui Wekerle în modul următor:

„Discursul program de ieri al primului-ministru maghiar are același caracter pisicos ca toate enunțările mai importante ale acestui cabinet. Dr. Wekerle afectează drept o nouă misiune continuarea reformei administrative, adică prefacerii administrației în administrație de stat pe lîngă păstrarea posibilă a caracterului autonom al aceleia și egala îndreptățire a naționalităților cu impunerea cea mai strictă a limbii statului. Aceștea ar fi adevărat tot atîtea republici cu mări-duce în frunte, dacă nu am ști deja, că marele-duce e numai o mască, sub al cărei scut se se stabilească cu atât mai ușor adevărata republică, adică se se consolideze tot mai mult domnia liberalo-maghiară cu tendințele ei se-paratiste. În locul politicii conciliante, amintită adese-ori înainte de asta se va continua simpla politică a altor turburări și lupte. Dar' și acest ulcior va merge, firește, numai până atunci

S'ar simți, fără îndoială, fericit când 'l-ar fi pus la un loc cu 'un Român, căci afară de dl Dr. Lucaciu și I. Coroianu mai sînt aici N. Roman, profesorul Goldiș dela Brașov (pentru duel) și învățătorul G. Petrovici. Ar avea cu cine să mai schimbe o vorbă. Guvernul, pentru a arăta însă că crezîndem se poate da cuvîntelor de împăcare ale lui Hieronymi, a îngreunat poziția tuturor trei osândiți români. Când es la plimbare, pazitorul narmat se ține după dîșii. Nu le permite ca mărul dela fereastră să-și adreseze un cuvînt. Abateră dela ordin ar aduce după sine pedepse disciplinare, de pildă: li-s'ar lua până și ora de plimbare, li-s'ar lua condeiul și cerneala, și ori-ce cărți, precum li-s'ar interzice să primească visite.

Cât despre căldura căre-i supăra pe osândiți în primele zile, în urma ploii ce a căzut, a mai scăzut și temperatura, așa că dl Rațiu îmi spunea: „Acum parcă aș fi eu în vilegiatură. Numai că la Seghedin fac un popas cam lung: de doi ani!“. Ce 'i-e și dragostea ungurească!... „Pe d-ta dragostea românească — iubirea de neam — te-a adus aici“, — 'i-am zis. „Tot din dragoste însă, Români nu te vor uita, ci mai ales cît stai și suferi aici pentru dîșii, îți vor rosti cu venerațiune numele“...

la fîntînă, până când se va sparge, și el are deja câteva crepături îngrijitoare“. — Înțelege-vor?!

Prim-ministrul Wekerle

și

chestia naționalităților.

Din discursul prim-ministrului Wekerle, rostit înaintea alegătorilor sei din Baia-mare, ca parte mai momentuoasă, dăm cea referitoare la chestia naționalităților și încă în întregime a sa, așa după-cum cetim în foile guvernamentale:

O chestie, care în timpul mai din urmă a ajuns foarte acută și care nu se poate deslega cu legi singuratică, ci cu o muncă gradată, este: chestia naționalităților. Chestia naționalităților, — deși o atare chestie în general nu recunosc, — sau mai bine postulatele: ca în state poliglote să se înființeze limite separate și cercuri administrative după naționalități, în care apoi să ajungă la preponderanță — prin neglijarea limbii oficiale a statului — limbile diferitelor naționalități; chestia aceasta zic — nu este nouă; cu privire la nașterea ei este din același timp cu originea chestiunii de naționalitate, care ca o problemă universală s'a manifestat în cartutul ultim al secolului trecut și care în reacțiunile sale se manifestă și la noi, la început mai moderat, apoi în cercuri tot mai largi în discursul întregului secol present, și care este o idee politică permanentă, pe care nesc — chestiunile sociale și economice o vor despoia de caracterul de principal și eminent.

Aceasta însă nu ne poate reține să ne ocupăm cu chestia aceasta mai intensiv, pentru-că la chestiuni nouă fără regularea chestiunilor mai vechi nu putem trece. Soarta nu exercită cu nici o națiune privilegiul acela, ca să o cruțe de deslegarea unor sau altor idei și chestiuni dominante, ci numai după deslegarea sistematică și consecventă a chestiunilor premergătoare pot să treacă la deslegarea corectă și adevărată a chestiunilor ivite mai târziu.

Cu postulatele aceste, dnilor, ne întâlnim deja pe la anii șezeci, când cu ocaziunea Memorului din 1866, în care am făcut promisiune, că noi vom fi cu atențiune la cele ce sînt juste pentru naționalități și se unesc cu interesele statului; ne întâlnim la crearea legii naționalităților din 1868, ne întâlnim după crearea acesteia la adunarea din Timișoara și ne întâlnim, în fine, la votarea programului din Sibiu în 1881.

Această chestiune a naționalităților așadar' nu este o chestiune a timpului mai nou, ci numai în timpul mai nou putem să experimentăm aberațiunile ei mai nouă, ca d. p. împrejurarea că anumite aspirațiuni naționale se

Să stai un an și trei luni în temniță, să ești ca earăși la judecată 'șapoi la temniță să mergi, eată istoria vieții D-ului V. Lucaciu în acești din urmă doi ani... E un an și cinci luni, de când îl visitasem, aici, în Seghedin. 'L-am revăzut la Cluj, când mă visitase dînsul, și acum fi reîntorce visita tot în... temniță... Încep a nu pute să-mi-l închipuie pe Lucaciu decît stînd după gratiile afurise ale temnițelor... Pretutindeni însă și ori-cînd, el este același luptător entusiast, același apostol sfînt al neamului românesc, același bărbat neîmfrînt, nepăsător în fața ori-și-cărei primejdii.

Și ieri am început vorba despre noul proces, care se va judeca la 21 c. în Sătmăr. Pentru dînsul chiar justiția se slugește altfel decît pentru ceilalți muritori. În cauza procesului dela Sătmăr, n'a primit de pildă nici un act de acuzare, ci numai acolo, în fața tribunalului 'i-se va spune cu ce este învinovățit. Vorba e să se aducă sentență. Ear' privitor la judecată Lucaciu e sigur dinainte, că are să fie osândit și-l vor vîrî în temniță ordinară. Aceasta ca să se procedă după tipicul obicinuit!... Citația 'i-s'a înmanuat alaltăieri, de cătră oficialul de temniță Dörner. Într'însa se zice numai atîta: să se prezente de bună-voare (?), căci altmîntre va fi escortat... ceea-ce are să se întîmple chiar dacă D. Lucaciu ar avea poftă să meargă de... bunăv

FOIȚA „TRIBUNEI“

Întemnițării noștri.

Seghedin, 5 August 1894.

Nu știu care învățat spune, că sufletul mare mai ales în singurătate se manifestă. Despărțit de lume, luat din mijlocul vieții ce duce a mai nainte, și așezat în temniță, un om slab, de urt se cuprinde, ear' mai la urmă în desnădejde cade. Bărbații însă, adevărații luptători pentru o idee ori principiu sublim, se simt fericii când cad jertfă credinței lor. În suferințele și singurătatea lor ei se pătrund încă de sfințenia cauzei, pe care apărîndu-o, au căzut. În privațiunile ce îndură, ei văd apropierea izbăvii...

Fericit e poporul, care are astfel de bărbați.

Noi ne putem mândri: avem astfel de luptători.

Am avut și până acum o venerațiune profundă față cu conducătorul luptei noastre naționale.

Când am intrat ieri în curtea temniței de stat și am văzut pe Dr. I. Rațiu făcîndu-și reglementara plimbare de o oră, după dînsul darabantul înarmat (onoarea asta li-se face de Duminecă trecută martirilor noștri), când 'l-am văzut sprinten, dar' liniștit, admi-

rație mare m'a cuprins și fără voe, comparăm pe omul de-o blîndeță și bunătate rară cu zidul înalt al temniței, dealungul căruia se plimba... Înalt zidul și tare, dar' când preîmunește o temniță, în care sînt deținuți eroi, zidul are să se surpe... Am văzut luni de-a rândul pe Hurban măsurînd lungimea aceluiași zid, și am văzut pe atîția prieteni de luptă. Numai acum însă, când îl vedeam pășind maiestros pe Dr. Rațiu, ear' după gratiile unei ferestri am zărit figura apostolului nostru Lucaciu, 'mi-a venit să jur, că mult nu o să mai țină, ci capăt, se va pune martiriului ce suferă întreg poporul nostru... O națiune, care își are temple temnițele și a jertfit atîta pentru libertate, se apropie de limanul dorit....

Icoana altarului dacă aș fi sărutat-o, și n'aș fi simțit evlavia care m'a luat în stăpînire când marele nostru martir m'a îmbrățișat și sărutat... Vedeam într'însul românismul personificat: înalt, că îți însuflă respect numai uitîndu-te la el; vesel la vorbă, ca un cântec dulce; energic însă la privire, ca omul oțelit în atîtea lupte.

Ne-am așezat să vorbim. Și nu despre sine a vorbit, deși îl năpădiam cu întrebări, ci îndată despre ale națiunii treburi...

„Să spuila toți, ca bine să se țină și ei curagioși înainte să meargă. Noi aici în lanțuri de-am fi puși, tot n'avem să ne dăm, ci anii de

robie îi vom suporta liniștiți, cu conștiința curată, împăcată, că ni-am făcut datoria. Vorba e numai ca toți să-și împlinească datoria de Român. Puțin numai și vom fi dovedit chiar și celor mai încăpățînați, că nu cu temnița se spărie un popor, ci în temnița luptătorii se oțelesc“...

Așa 'mi-a zis. Și cu toate că regimul temniceresc a devenit mai sever de cum era până acum, nu s'a plîns de nimic. „Vom scăpa noi de toate... Altele se nu ne ajungă, prostii de aste sînt beșici de săpun“, vorbia cu o liniște olimpică.

'Mi-s'a părut miraculoasă atitudinea și înfățișarea sa. Fie din cauza emoțiunilor pricinuite de arestările cu ridicata, fie că 'l-a întărit liniștea proprie luptătorului, pentru care cuvintele „murim pentru a ne-amului iubire“ nu sînt o frasă numai, — destul că iubitul nostru president par'că a întinerit încă... Fața îi e sănătoasă, rumen; ochii vii; a câștigat în elasticitate și după-cum 'mi-a spus, nici-odată n'a cetit și scris atîta ca acum, de când e întemnițat.

În zilele dintîi 'l-a conturbat doar' purtarea mojicească a doi Unguri bătărani din despărțiment. Cavalerii aceștia își făceau plăcere din a sîbera și urla toată ziua și a înjura pe Români... Dl Rațiu nici nu 'i-a băgat însă în seamă.

nutresc din afară și sunt protejate nu într-atâta de străinătatea oficioasă, căci precum știu din informațiile mele, cercurile oficiale se abțin dela aceste, dar' le stau întru-ajutor asocierile private ale străinătății. Ne mai întâlnim, domnilor, și cu o altă aberațiune, cu exagerările acelea cu care ne acasă înaintea Europei culte, a omeniei mari, că noi vrem să urmărim o politică nimicitoare, neumană și violentă.

Nu pentru aceea am amintit domnilor, în cercul acesta, chestiunile aceste, ca și-cum ar încapă vre-o îndoaie că s'ar afla aici un om serios, care pe acele le ține de adevărate, ci pentru aceea le-am amintit, ca să constat chierarici, unde toți își pot câștiga convingere nemillocită, neadeverată și îngratitudinea acestor acuse. Pe noi ne acasă cu maghiarizare violentă. Eu ca bărbat de stat și al guvernului trebuie să constat cât se poate de precis principiul, în ce constă chestia de maghiarizare la noi? La noi chestia maghiarizării constă în aceea, că vom să facem posibilă pentru fiecare cunoștința limbii statului.

Și, domnilor, în față cu atari dispozițiuni legale nu vom suferi nici o zădărnire violentă și agitare în contra năsuinței de a face posibilă cunoștința limbii statului, din aceasta însă nu se poate concluda la o maghiarizare violentă.

Ar fi o presupunere nebuatică să crezi dela un bărbat de stat, că vrea să maghiarizeze cu forța, pe de altă parte între impregiurările noastre este în contradicție cu realitatea. Domnilor, arătați-mi aici, unde sântem încongiurați de naționalități, un singur om din acei Români maghiarizați cu forța. Și aceasta de aceea am amintit-o aici, ca la locul acesta, unde fiecare e în voe să-și facă obiecțiunile, aici să-mi arete acest singur exemplar din maghiarizările violente.

În față cu aceste invinuiți nedrepte, noi trebuie să ne îngrijim, că încât s'au comis fapte nelegale, acele să se pedepsească pe căi legale, precum în timpurile din urmă am și făcut, și încă citez a afirma, cu severitatea cea mai mare, ca în țeara aceasta să nu aibă loc terorismul, și de aceea e de lipsă să facem atari dispozițiuni politicești — le-am și făcut — ca să putem asigura cu deplină hotărâre și dispoziționalmente garanțiile siguranței și liniștii publice.

Noi până acum chiar pentru liniștea publică și pentru înfrânarea terorismului am făcut dispozițiile acelea, care poate se par de prea severe, pe care însă a trebuit să le facem chiar pentru liniștea publică a tuturor. Așa de pildă am dizolvat comitetul național din Sibiu, care fără statute își continua activitatea îndreptată la legături cu străinătatea; noi am împedat ținerea singuraticelor adunări și le vom împedea și pe viitor, căci profesăm și susținem principiul, că deși dreptul de convenire și de adunare este o instituțiune de libertate publică și un favor al cetățenilor statului maghiar, acela nu poate fi exercitat astfel, încât să fie posibilă aici pe teritoriu țerii convenirea și adunarea și a acelora, care nu sânt cetățeni ai statului maghiar, atari adunări nu se pot permite, ci vom face după trebuință dispozițiuni împedecătoare chiar și în privința aceea, ca singuraticii să nu poată provoca fără legitimare ajutor dela străinătate în contra neajunsurilor, pe care, dacă cred că există, sânt datorți a le sana aici acasă.

Dar', dl'or, în față cu aceste dispozițiuni severe, menite a garanta liniștea și siguranța publică, precum și integritatea statului, noi vom susține acele principii cardinale ale politicii maghiare, care dela 1868 sânt neconținut directive. Aceste principii consistă în

aceea, că nu vom suferi nici o încercare îndreptată spre atacarea integrității statului maghiar și nici un fel de limitări nouă de drept public, care ar deosebi pe locuitorii acestei țări după naționalități, și care ar înfrânța împărțiri, ceruri și administrațiune după naționalități. De altă parte însă nu facem nici o deosebire de limbă între cetățenii statului. Toate instituțiile statului le facem posibile pentru toate naționalitățile. Îi împărțim în toate direcțiile de avantagii și binecuvântările unei administrațiuni înțelepte, binefacătoare și îngrijitoare, ba, dl'or, încât va concede puterea și influența statului ne vom îngrijii și de aceea, ca să procurăm și concetățenilor de altă limbă conștiința că ei: sânt cetățeni egal îndreptățiți ai acestui stat. Aceasta este politica tradițională, care trebuie să o urmărim fără schimbare, și numai aceasta poate să fie procedura unui bărbat de stat liberal.

Pentru-că libertatea, dl'or, nu e ceva măsurat, care se manifestă numai într-o direcție, ci care își manifestă punctul seu de vedere și intențiunile în toate direcțiunile în mod egal, și pentru aceea nu e bărbat liberal de stat acela, dl'or, care într-o chestie socială — fie cât de mare — profesează principii liberale, dar' după aceea nu poate sau nu cetează să manifeste datorințele liberalității și față cu cetățenii de alte naționalități. Noi vom urma față cu ei principiul egalității, dar' în schimb vom pretinde dela ei împlinirea în mod egal a tuturor datorințelor.

„KREUTZEITUNG“

despre

chestiunea naționalităților în Ungaria.

Ziarul „Kreuzzeitung“ din Berlin publică în numărul seu dela 3 August n. (ediția de seara) următorul articol, pe care îl primește din Budapesta:

Chestiunea naționalităților sgdue cu putere la temelia statului ungar, așa cum l-a creat, respective clădit sovismul după imaginea sa. Fără a vre să mărturisească, în cercurile guvernamentale sânt foarte neliniștiți din cauza atitudinii energice a întregii români. Își dau aparență ca și-când ar ignora simpatia din întreaga Europa ce însoțesc acest popor în lupta pentru existența sa națională; dar' spriginirea politicii de siluire din partea presei ovrrești nu poate să amăgească pe nimenea despre desaprobaria vizibilă ce se manifestează și în statele triplei alianțe în contra furiei de maghiarizare. În prima linie se tem că exemplul acesta va fi imitat. Sârbii și Slovaci se simțesc incuragiat la o rezistență mai hotărâtă și întăriți în conștiința lor națională. Inșiși Sași transilvăneni, care de când cu congresul sășesc, ținut în urma atitudinii conciliante a contelui Iuliu Szapáry, au alunecat tot mai jos pe povârnișul politicii de oportunitate, într-o dependență involuntară de guvern, încep a se reculege.

Un curent mai puternic din poporațiune nu vrea să știe de misiunea pacinică a celor mai importante condițiuni de existență ale poporului lor și părăsește tot mai mult pe conducătorii lor de până acum, care în schimbul unor avantagii economice pentru Transilvania, pe care le speră dela minister și parte le-au și primit, au pus în cuia, ca odinioară Coloman Tisa principiile sale politice, accentuarea plângerilor lor naționale. Deputații sășesci, care cu privilegiul votării decisive asupra proiectelor despre căsătoria civilă au votat unul după altul pro, fără îndoială în speranța tainică, că le va respinge casa magnaților, deja la desbaterile celorlalte proiecte politice biseri-

cești, împinși de dispoziția alegătorilor lor, cu toate aprobările unora dintre comitetele lor cercuale, au absentat dela ședințe.

Pe de altă parte sovismul și terorismul național în cercurile rasei domnitoare iau proporții tot mai mari. În organul cel nou al partidului Apponyi-st, „Nemzeti Ujság“, contele Gavril Bethlen, comitele-suprem de odinioară al comitatului Târnavei-mari și asupritorul Sașilor și Românilor, neagă existența unei chestiuni de naționalități, acasă guvernul, că din cauza slăbiciunii sale Români s'au umflat atât de mult în pene, și perhoresează orice concesiune și în special o revisiune a legii de naționalități în favorul nemaghiarilor. Contelui, care e totodată și president al Kultur-egylet-ului ardelenesc, i-se nălucește contopirea tuturor naționalităților în cea maghiară ca ultimul scop și de aceea combate orice progres cultural într-o altă limbă. Și ca comite-suprem a lucrat Bethlen tot astfel: nu i-a păsat nici cât e mai puțin de drept și lege. Maghiarizarea cu orice preț țința multor politicieni maghiari, și aceeași oameni, care se îmbată cu frase despre libertate, în fond ar imita mai bucuros exemplul Rușilor în Polonia, Finlanda și provinciile Baltice. Rezoluțiunea Schulverein-ului german din Lipsa, prin care Germanii din Ungaria li-se recomandă, ca să se alăture la Români, a scos-o cu totul din fire pe „Nemzeti Ujság“. Căldoria ministrului de interne Hieronymi prin Ardeal, care avea să fie punctul de mănecare pentru pacificarea elementelor nemulțumite, în urma atitudinii demne a Românilor, care s'au abținut dela orice primire, a arătat evident că naționalitățile nu se mai lasă a fi omite cu cuvinte și promisiuni și se opun ori-cărei siluiri. Osândiții în procesul Memorandului, care și-au făcut acum intrarea în temnițele dela Seghedin, Vaș și Pápa, au întărit în mod umitor sentimentul solidarității tuturor Românilor și nici-când o presă nu a pășit mai unită, nu a exercitat o putere mai mare asupra spiritelor, ca în lunile mai din urmă.

De tot ridicole sânt năsuințele lui „Pester Lloyd“ și ale altor oficioase de a reduce agitațiunea generală a poporațiunii române la cauze agrare, care delăturându-se, ar domni earăși cea mai frumoasă pace între cetățenii de diferite limbi ai statului. Speranțele că se va ivi un partid moderat cu care s'ar pute negocia pentru stabilirea unor raporturi pacifice, sânt cu totul iluzorii câtă vreme se crede, că se va găsi o fracțiune a poporului, care să renunțe la drepturile naționale și câtă vreme nu vor exista garanții sigure, că Maghiarii vor abandona punctul de vedere al statului exclusiv de rasă și se vor pune pe baza statului de drept modern poliglot. Părerile despre unele divergențe particulare în privința procedurii tactice au fost diferite, în comitetul național au invins reprezentanții direcției mai pronunțate față cu cei ai direcției mai domoale: dar' toate aceste divergențe de păreri s'au ivit numai cu privire la mijloace, căci în privința scopului final, al elutriării egalei îndreptățiți naționale a domnit mai înainte și domnește și acum, și anume acum mai mult ca ori-când, numai o singură părere. Și pe baza acesteia vor lupta și de aici înainte cu toată hotărârea, fără a ține seamă de noile prigoniri ce-i amenință.

WEKERLE

și

FOILE MAGHIARE.

Dăm în extras câteva din vocile foilor maghiare asupra discursului prim-ministrului Wekerle rostit înaintea alegătorilor sei din Baia-mare:

„Nemzeti Ujság“ se ocupă într'un prim-articol lung cu vorbirea ministrului Wekerle, făcând o critică aspră guvernului în fruntea căruia stă Dr. Wekerle:

Faptele care nu se mai pot denatura și schimonosi ne dovedesc, că guvernul urmează o tactică de putere, care poartă pe frunte timbrul mârșav al unei decadente morale în politică.

Președintele acestui guvern este acela, care după modul unui bancrotat, desface și aici și în Viena spre vnzare comorile cele mai scumpe ale națiunii.

Acest guvern e acela, politica căruia înaintea cu o iuteală înfricoșată spre stările, care au precedat revoluția franceză din Iulie, când o cameră cumpărată și un guvern vnzător de drepturile poporului a condus agendele țerii. Au venit tot ce s'a putut vinde, au vndut tot ce s'a putut schimba în bani. „La chambre prostituée“, o cameră prostituată a fost numele acelei camere. „Une administration perverse et deshonorée“, o administrațiune stricată și lipsită de onoare i-a fost titlu celui guvern.

Și Villéle, cel mai mare măestru al corupțiunii, chiar în această cameră cumpă-

rată de el a enunțat că el reprezintă avântul liberal și direcțiunile liberale..

Să nu lăsam, ca geșetăria pe terenul politic se ajungă și la noi să joace rolul instituțiunii de guvernare. Astăzi încă putem să împedecăm lucrul acesta!

„Hazánk“ ca și aproape toate foile maghiare, care nu sânt în serviciul firmei „Haas et Deuts“ asemenea nu e mulțumit cu cele-ce a zis Wekerle la Baia-mare. Între altele scrie următoarele:

În urmă a sunat și tunul cel mare, ear' detunătura va fi de o sută de ori redată de către tuburile de vorbire oficioase și semioficioase. Dar' toate aceste pregătiri s'au făcut numai pentru potențarea efectului, căci rezultatul nu îndestulește nici cele mai modeste așteptări. Noi am așteptat dela Wekerle în locul fraselor goale ce le-a pronunțat, pe lângă reprivirea orizontului politic, un program politic de valoare reală. Aceasta am așteptat noi dela un politician activ.

Între toate cea mai slabă parte a discursului a fost enunțările referitoare la chestiunea naționalităților.

„Budapesti Hirlop“ mai mult se ocupă cu partea aceea a vorbirii lui Wekerle, în care vrea să lămurească ținuta guvernului în chestia naționalităților. Spune că nu e de aceeași părere cu ministrul, cu toate-că acceptază enunțarea lui Wekerle, că: în general chestie de naționalități nu recunoaște. „Dar' atunci — zice „Budapesti Hirlop“ — nu înțelegem cum vrea ministrul să se lupte în față cu această negațiune“, apoi continuă:

Dizolvarea comitetului național din Sibiu, sistarea dreptului de convenire și adunare, procesele Memorandului, dispozițiunile nouă de a împedea cererea ajutorului străin, procesele criminale, expulsiunile după ale noastre concepte nu înseamnă politică de naționalitate. Treacut istoric, extensiunea geografică și dezvoltarea etnografică a acestei chestiuni și au legile și principiile lor proprii, care la rezolvarea politică trebuia să fie obiectul studierii și al diferitelor combinațiuni, pentru-că acea nu se rezolvare, care se referă numai la stări actuale și pe cele-ce nu sânt „acute“ le consideră de neexistente. Nici legea din 1868 nu a fost rezolvare, numai un fel de „modus vivendi“. Nouă în chestia naționalităților ne trebuie o politică de stat bine chibzuită, care tinde spre rezolvare și nu ne putem împăca cu mângăierea lui Wekerle, că problemele economico-sociale ale viitorului apropiat vor despoia chestiunea aceasta de caracterul seu eminent.

„Ellenzék“ din Cluj scrie următoarele:

Darea de seamă a ministrului Wekerle în privința extensiunii nu lasă nimic de dorit, dacă considerăm însă valoarea internă și dacă vrem să precisăm însemnătatea sa politică numai atata putem să afirmăm, că Wekerle mult a vorbit, dar' foarte puțin a zis

Ceva surprinzător numai despre chestiunea și mișcarea naționalităților a zis, întrucât își spală mâinile întocmai ca Pilat, aruncând pe spatele guvernului actual toată vina în grumazii seclilor trecuți.

Și când la aceasta mai adauge că „în general chestiunea naționalităților nu recunoaște“ — putem să fim în curat și cu aceea, că guvernul actual referitor la chestia naționalităților „în general“ nu are nici un fel de politică și nici un program concret.

„Egyetértés“ finește un lung prim-articol despre discursul lui Wekerle cu următorul pasagi:

Așa credem, că „urgența“ reformelor administrative de ale lui Wekerle va dura mai mult decât însăși vieța guvernului și va servi de privilegiu răsturnării lui și încă și a altor guverne. Guvernul actual într-adevăr nu este pe cale să ajungă etatea lui Mathusalem, acțiunea „vitejească“ în reformele bisericești i-a exhaustat puterile.

Un savant german despre Maghiari.

Ziarul „Alldeutsche Blätter“ din Berlin publică în numărul seu dela 5 August n. următoarea scrisoare:

Cunosc Ungaria dela 1868, adică dela începutul domniei maghiare asupra celorlalte două treimi ale națiunii nemaghiare locuitoare în țeară. De atunci încoace am vizitat mereu Ungaria și am în această țeară multe relațiuni, prin care sânt mai bine orientat asupra desvoltării stărilor și situației actuale ca din rapoartele ziarelor, care în partea cea mai mare sânt influențate, resp. falsificate într'un mod oare-care, fie prin mituire directă, fie prin „tratare bună“ a raportorilor, fie și prin convingere onestă, de a servi astfel mai bine interese politice.

Drept-aceea salut articolul d-voastre din nr. 28 al lui „Alldeutsche Blätter“ mai mult ca pe o expresiune a convingerii d-voastre politice decât a conștiinței naționale.

Încât privește chestiunea de care e vorba mai întâiu, adică congresul, apoi în privința asta s'a svonit într-aceea, că guvernul german refușă să trimită reprezentanți la el și să participe la expoziție. Să fie oare într-aceasta un advertisement ușor la adresa Maghiarilor? „Kölnische Zeitung“, pe care eu îl țin de singur oficios în aceste chestiuni, se avântă din partea sa la advertisemente serioase la adresa Maghiarilor, ca să nu mai procedă în modul de până acum față cu națiunile. Dacă la locul normativ vor fi ajuns la convingerea, pe care o exprimă de ani de zile la toată ocazia toți cunosătorii Ungariei și ai Maghiarilor, că cel mai bun amic al Maghiarilor și al triplei alianțe e acela, care îi face atenți pe Maghiari la îngrozitorul pericol, pe care ei, în înfumurarea și mândria lor națională nu-l observă, și pe care l-au provocat prin aceea, că toate drepturile dumezești și omenești ale popoarelor nemaghiare le calcă în picioare, apoi aceasta ar trebui salutăta cu mare bucurie. Dar' e și timpul suprem!

Lucrurile stau foarte rău în Ungaria: zărele germane raportează abia jumătate din cele adevărate; poporațiunea rurală din Alföld-ul maghiar e pusă în mișcare de agitațiuni socialiste, astfel că în mai multe rinduri s'au întemplat scene sângeroase; cele 3 milioane de Români, la spatele cărora stau alte 6 milioane, sânt cuprinși de cea mai grozavă agitațiune, dar' foarte îndreptățită, deasemenea Sârbii. Sași ardeleni, cei mai legali cetățeni ai Ungariei, avsați prin potopul român ce fi amenință și pe ei la Maghiari, dar' și buni bucuri de a se alătura la acestia, dacă se poate sub anumite condițiuni suportabile, sânt împinși de Maghiari la disperatiune. Slovaci, a căror rezistență în anii de mai nainte a fost înăbușită cu forța brutală de către Maghiari, sânt pe cale de a se alia cu Sârbii și cu Români, siguri fiind de spriginul conaționalilor lor cehi.

Dacă izbucnește astăzi un război, atunci agitația națională în România ar constrînge guvernul ca să se declare în contra triplei alianțe, cu care ar trebui și ar dori să meargă din motive foarte temeinice; în Ungaria însăși Români și Slavi, ațțați și spriginii cu bani de către emisarii rușești, se vor ridica ca un singur om în contra călăilor lor maghiari. Unde e acispriginul ce îl așteptăm și din partea Ungariei? Maghiari se joacă cu existența lor națională! Renegații și Jidanii, singuri acestia 3/4 milioane, care își sporesc astăzi numărul în mod artificial și se dau de cei mai aprigi Maghiari, acestia se risipesc, firește, numai decât. Partea curat maghiară a națiunii, clericali, își ridică deja vocea în contra acestui joc nebul.

Cât ponderează în realitate o judecată germană — întrucât se poate da aceasta lămurit și nefindoios tocmai prin neparticiparea la acest congres și la alte asemenea ocațiuni ce ni-se vor da în viitor, la Maghiari, care sânt destul de cuminte, ca să vadă, că ei numai prin noi au ajuns aceea ce sânt, și că ei sânt avisați la noi —, aceasta o vedem din faptul, că ei încearcă în mod sistematic și cu toate mijloacele să înșele opinia publică din imperiu cuprivire la stările și la tratamentul, de care se bucură înainte de toate și cele peste 2 1/2 milioane de Germani în Ungaria. Ei influențează presa noastră, ei au adus pe o Parlagyi, Vilma în apropierea împăratului, ei trimit oratoare, care, cum s'a întemplat de curând în Kassel, prin conferințe în reuniuni de comerț și altele de felul acestora fac „Stimmung“ pentru Maghiari, pe un conte Zichy, care dă concerte în beneficiul reuniunilor de binefacere s. a. m. d. Ei măgulesc în modul cel mai scârbos pe toți Germanii din imperiu care vin în Ungaria, pentru a-i câștiga, și îi folosesc ca dovezi în contra Germanilor din Ungaria, care se plâng de tratament rău. Fiecare vizită a Germanilor din imperiu în Ungaria se exploatează de către foile de acolo în contra conaționalilor noștri și pentru desnaționalizarea mai departe a acelora.

Mai mult însă. Deși pe noi, Germanii din imperiu, ne măgulesc astfel, totuși în momente de nesupraveghiere au manifestat, cum cugetă ei în realitate despre noi și despre tot ce e german. Un orator a declarat de pe tribuna parlamentului, în mijlocul urletelor de aprobare ale casei, că limba germană e limba lacheilor! S'ar pute ușor aduce o grămadă de dovezi, că Maghiarii se

„Mi-a povestit apoi cum s'a lătit svonul despre împuşcarea sa.“

Gendarmii, ca să sparie poporul, au zis, întrând în sat, că îndată-ce vor pune mâna pe Lucaci, îl vor împuşca... Până să prânzească, gendarmii au eșit din curte și s'au răspândit în giurul casei lui. Lucaci după prânz a eșit în grădina și s'a trântit în iarbă, unde a stat de vorbă cu amicul seu Lupan. D-na Lucaci într-astea împacheta. Venind gendarmii, nu găsec în casă pe Lucaci. Dau să-l caute, nu-l găsec. Îl strigă, el însă nu aude, căci grădina e imensă și iarbă era mare... Gendarmii îl caută atunci prin sat și în pădurea din apropiere... Printre săteni se lățește vestea că a scăpat, alții zic că l-au împuşcat gendarmii, dar' că se tănuște crima săvârșită... Vestea merge ca fulgerul. Ajunge la Cluj, și fiindcă escorta în țară cu sozirea în metropola sovismului, svonul se acreditează și ajunge în foile clujene, de acolo într-ale noastre... Presa „patriotică“ însă totuși, pe noi ne înjură, zicând că am vrut prin acest svon să-i discredităm pe Maghiari. Par'că mai e nevoie de așa ceva!...

Încolo iubitul nostru amic e bine, sănătos. S'a apucat să-și scrie memoriile care de sigur vor fi cel mai interesant capitol din istoria luptelor noastre naționale.

Redactor responsabil: **Alexandru Dordea**
Proprietar și editor: **T. Liviu Albini.**

Me CORMICK.

Mașini de cosit și de sămănat

cele mai bune din lume, și tinse la toate expozițiile.

Motoare de petrol.

Mașini de aburi și duble de treierat

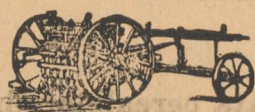
Pluguri, grădă, vânturătoare.

Mașini de sămănat în rând și mașini de sămănat cu mână.

Mașini pentru strujirea cucuruzului.

Tăietor de napi.

precum și tot felul de mașini în trm. mente și unelte pentru agricultură, se pot căpăta ieftin și bune la

Müller & Weiss,

BUDAPESTA, Waitznerstrasse 76.

(În apropierea gării de Vest).

[462] 12-12

Institut tipografic în Sibiu.

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1816—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vice arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus de 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Filica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărășnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus de 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărășnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară.** Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din poveștile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoia.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nuscul împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de Domnișoarele Al. și Luc. L. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1894.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.25	2.10	1.55	6.—	↓ Budapesta . . . ↑	5.50	7.—	7.—	1.50	8.15
11.24	4.07	3.58	9.05	↓ Szolnok . . . ↑	2.80	5.28	3.50	11.46	4.55
1.35	5.46		11.38	↓ P. Ladány . . . ↑	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	↓ Oradea-mare . . . ↑	2.25	11.04	8.48	12.28	
4.—	7.15		2.24	↓ Mez-G. Telegd . . . ↑	2.18	10.44	8.38	11.41	4.43
4.39	7.48		3.08	↓ Rév . . . ↑	1.52	10.07	8.18	11.07	
5.22	8.18		3.46	↓ Brateș . . . ↑	1.26	9.30	7.47	10.32	
5.45			4.07	↓ Ciocia . . . ↑		9.10		10.18	
6.34	9.07		4.58	↓ Huedin . . . ↑	5.40	12.47	8.31	7.08	9.41
7.18	9.37		5.32	↓ Ghibu . . . ↑	4.52	12.17	7.58	6.39	9.02
8.05			6.24	↓ Cluj . . . ↑	2.55		6.58		8.06
8.42	10.37		6.59	↓ Cluj . . . ↑	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49			8.40	↓ Apahida . . . ↑	10.45	5.18	4.48	6.47	
9.06			9.08	↓ Sighișoara . . . ↑		5.18	4.28	6.29	
10.05			10.40	↓ Cucerdea . . . ↑	9.28	3.58	3.—	5.21	
10.37			11.25	↓ Uicora . . . ↑	8.58	3.06	2.20	4.47	
10.59			11.54	↓ Vințu-de-aus . . . ↑		2.48	2.—	4.29	
11.07			12.04	↓ Aind . . . ↑	2.40	1.51	4.28	11.87	
11.31			12.34	↓ Teiuș . . . ↑	8.28	2.11	1.28	4.02	11.45
11.48			1.—	↓ Crăciunel . . . ↑	8.06	1.45	12.54	3.42	10.55
12.25			1.40	↓ Micăsasa . . . ↑	7.59	1.10		2.49	
12.50			2.17	↓ Copșa-mică . . . ↑		12.39		2.27	
1.04			2.35	↓ Mediaș . . . ↑	7.30	12.24		2.18	
1.35			3.14	↓ Elisabetopol . . . ↑		11.48		1.39	
1.50			3.34	↓ Sighișoara . . . ↑	6.56	11.29		1.18	
2.13			3.49	↓ Hașfalău . . . ↑	6.54	11.14		1.01	
2.32			4.11	↓ Homorod . . . ↑	6.41	10.55		12.46	
3.04			4.48	↓ Agostonfalva . . . ↑	6.20	10.21		12.16	
3.39			5.27	↓ Feldioara . . . ↑	5.53	9.42		11.39	
4.01			6.10	↓ Brașov . . . ↑	5.38	9.18		11.17	
5.26			7.50	↓ Timiș . . . ↑	4.27	7.45		10.02	
6.08			8.30	↓ Predeal . . . ↑	3.87	6.35		9.22	
6.40			9.08	↓ București . . . ↑	3.16	5.58		8.57	
7.16			9.38		2.45	5.08		7.43	
8.—			10.25		3.71	2.18		10.37	7.01
			11.—		6.—	1.42		9.57	5.57
			12.26		5.—	1.12		9.30	5.16
			1.11			7.45		8.50	
			8.45						

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova									
Orient. Express	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena . . . sos.	5.50		7.20	7.05
Vineri	8.30	2.25	7.—	10.—	↓ Budapesta . . . ↑	6.30	10.20	2.10	1.25
1.30	10.30	3.41	9.21	11.15	↓ Cegléd . . . ↑	4.19	8.21	12.11	6.15
10.40	10.40	3.46	9.31	11.21	↓ Seghedin . . . ↑	4.04	8.18	12.06	6.—
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	↓ Timișoara . . . ↑	12.59	5.10	10.51	10.01
4.49	2.12	5.55	1.30		↓ Topoloveț . . . ↑	12.26		10.45	9.58
6.39	5.25	7.54	4.59		↓ Lugoj . . . ↑	9.20		8.55	7.50
					↓ Caransebeș . . . ↑			10.45	9.58
6.47	6.15	8.02	5.52		↓ Teregoava . . . ↑			10.45	9.58
	7.26	8.49	6.57		↓ Mehadia . . . ↑			10.45	9.58
	8.21	9.23	7.42		↓ Băile-Herculane . . . ↑			10.45	9.58
	9.33	10.25	9.10		↓ Topleț . . . ↑			10.45	9.58
					↓ Rușava . . . ↑			10.45	9.58
					↓ Vercerova . . . ↑			10.45	9.58
					↓ București . . . ↑			10.45	9.58

Budapesta—Arad—Teiuș									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	6.25	7.20	3.—		
8.25	1.55	1.55	10.—	↓ Budapesta . . . ↑	7.35	1.20	6.30		
11.24	4.07	3.58	9.05	↓ Szolnok . . . ↑	4.81	11.22	3.—	9.30	11.35
1.35	5.46		11.38	↓ Arad . . . ↑	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
3.46	7.08		1.50	↓ Glogovaț . . . ↑	11.—	8.10	8.55		
4.—	7.15		2.24	↓ Győr . . . ↑	10.48		8.44		
4.39	7.48		3.08	↓ Radna-Lipova . . . ↑	10.25		8.20		
5.22	8.18		3.46	↓ Conop . . . ↑	10.11		8.08		
5.45			4.07	↓ Bărzava . . . ↑	9.58	7.29	7.56		
6.34	9.07		4.58	↓ Soborșin . . . ↑	9.25	7.24	7.07		
7.18	9.37		5.32	↓ Zam . . . ↑	9.09	7.07	6.26		
8.05			6.24	↓ Gurasada . . . ↑	8.21	6.38	6.26		
8.42	10.37		6.59	↓ Ilia . . . ↑	7.45	6.07	5.49		
8.49			7.42	↓ Brăncuța . . . ↑	7.18		5.19		
9.06			8.28	↓ Deva . . . ↑	7.08	5.44	5.08		
10.05			9.10	↓ Simeria (Piski) . . . ↑	6.44		4.42		
10.37			10.—	↓ Orăștie . . . ↑	6.30	5.17	4.16	11.32	
10.59			11.10	↓ Jibot . . . ↑	6.05	5.05	3.59	11.16	
11.07			11.43	↓ Vințu-de-jos . . . ↑	5.09	4.40	3.18	10.37	
11.31			12.06	↓ Alba-Iulia . . . ↑	4.44		2.56	9.39	
11.48			12.30		4.22		2.32	9.12	
12.25			12.44		4.04	3.59	2.14	8.58	
12.50			1.20		3.19	3.36	1.35	8.11	8.55

Copsa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
2.24	11.34	7.10	pl. Copsa-mică sos.	9.34	6.20	12.42			
3.53	1.03	9.—	↓ Ocna . . . ↑	8.11	5.12	11.18			
4.15	1.25	9.26	↓ Sibiu . . . ↑	7.44	4.49	10.45			
4.36	1.46		↓ Avrig . . . ↑	7.28		8.39			
6.16	3.31		↓ Făgăraș . . . ↑	6.02		6.54			
8.42	6.08			3.28		4.05			

Cucerdea—Oșorheiu—Reghin—Sâs.									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
2.25	8.10	3.11	8.58	pl. Cucerdea . . . sos.	7.41	2.36	8.31	1.18	
3.14	8.51	3.52	9.39	↓ Ludoș . . . ↑	7.08	1.58	7.45	12.32	
5.07	10.27	5.26	11.11	↓ Oșorheiu . . . ↑	5.60	12.25	5.50	10.35	
5.50	10.42	5.36		↓ Reghin-sâs. . . ↑	5.18	9.35	5.05		
7.25	12.15	7.15			3.50	8.—	3.22		

||
||
||